

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНА (ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА**

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність С4 Психологія

(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Психологія

(назва однієї або декількох)

форма(и) навчання денна, заочна

**Інформація про розробника(ів) та розгляд і схвалення
робочої програми**

РОЗРОБНИК робочої програми
(науковий ступінь, вчене звання, посада)
Кандидат педагогічних наук, доцент

Світлана КОПИЛОВА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук
Протокол № 1 від 25.08.2025
Завідувачка кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-наукового гуманітарного інституту
Протокол № 8 від 27.08.2025
Голова НМР

Сергій ГУБАРЄВ

1. Опис освітньої компоненти

Вид практики: навчальна (психолого-педагогічна)

Загальний обсяг кредитів/годин: 6 кредитів 180 (год.)

Курс: 2

Семестр: 4

Тривалість (у тижнях): 4

Форма семестрового контролю: залік

2. Бази практик

База практики – це заклад освіти, установа, підприємство, організація незалежно від форми власності і підпорядкованості, призначена для проведення практики студентів, що має можливість забезпечувати виконання програми практики для освітнього рівня «бакалавр». Орієнтовний перелік баз практики:

- Дошкільні навчальні заклади системи дошкільної освіти (за умови наявності психолога)
- загальноосвітні та інші навчальні заклади системи загальної середньої освіти
- Заклади вищої освіти різних типів (за умови наявності посади психолога)

Регламентуючими документами щодо затвердження бази практики є договір про проходження практики між ТНУ і базою практики, на основі якого готується направлення на проходження практики. У випадку самостійного вибору бази практики студент зобов'язаний надати кафедрі психології, соціальної роботи та педагогіки ТНУ гарантійний лист із закладу освіти, підприємства (організації, установи), де він проходитиме практику, за підписом керівника закладу освіти і з відповідною печаткою (підприємства, установи, організації)-базы практики.

3. Мета та завдання практики

Мета практики: ознайомлення із функціональними обов'язками практичного психолога, поглиблення і закріплення теоретичних знань, формування навичок організації та виконання професійно-орієнтованих завдань, апробація окремих методів, методик взаємодії з клієнтом

Завдання навчальної практики:

- формування стійкого інтересу до професії психолога, потреби в педагогічній та психологічній самоосвіті, творчого та дослідницького підходу до професійної діяльності;
- ознайомлення з функціями та особливостями роботи практичного психолога закладів освіти та позашкільних установ;
- поглиблення і закріплення теоретичних знань;

- удосконалення навичок організації та виконання професійно-орієнтованих завдань, складовими яких є проведення психологічних досліджень (оцінка особистісних якостей, особливостей інтелектуального та емоційного розвитку, специфіки міжособистісної взаємодії), психокорекційних технік (внесення змін у розвиток окремих психічних процесів, нівелювання особистісної проблематики), вироблення умінь проведення просвітницької та профорієнтаційної роботи.

Загальні компетентності

ЗК 1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 8 Навички міжособистісної взаємодії

Фахові компетентності:

СК 1 Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК 3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК 7 Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

4. Результати практики

ПР 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження

ПР 8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога

5. Структура практики

Навчальна (психолого-педагогічна) практика бакалаврів складається з трьох змістовних модулів загальною кількістю 180 годин. Перелік змістовних модулів та кількість годин для здобувачів освіти наведені у таблиці

№ п/п	Навчальні елементи	Кількість годин
1	Модуль 1 Організаційно-правовий – організаційно-правове забезпечення діяльності установи чи організації (структура, підрозділи, персонал та його	60

	обов'язки) – нормативне й методичне забезпечення діяльності психолога (регламентуючі документи, методичні матеріали). – аналіз вимог до ведення документації практичного психолога;	
2	Модуль 2. Психолого-педагогічний - психологічні складові навчально-виховного процесу (навички складання протоколів психодіагностичного обстеження учнів) - складання психолого-педагогічної характеристики на учня - інноваційний досвід роботи психолога в закладах освіти	90
3	Модуль 3. Профорієнтаційний і психопрофілактичний участь у профорієнтаційній, психопрофілактичній та просвітницькій діяльності	30
4	Разом	180

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

Тривалість роботи здобувача освіти під час проведення навчальної практики не повинна перевищувати 24 академічних годин на тиждень. Під час проходження практики студенти повністю підпорядковуються внутрішньому трудовому розпорядку бази практики. **Види діяльності:** діяльність здійснюється шляхом спостереження за роботою персоналу, вивчення методичної літератури, яка відповідає основним напрямкам роботи психологічної служби, залучення до участі у заходах (спільно з психологом чи класним керівником). Під час навчальної практики студенти не працюють самостійно, але залучаються до виконання нескладних доручень.

За період проходження практики здобувачі-практиканти мають виконати 5 професійно-орієнтованих завдань, у тому числі одне, яке має індивідуальний характер

Модуль 1. Організаційно-правовий

Завдання 1. На основі вивчення нормативних документів, бесід з керівником від бази практики, спостереження за робочим процесом під час проходження практики:

- описати структуру бази практики (підрозділи, персонал та його обов'язки). Вивчити та описати нормативно-методичне забезпечення діяльності установи/організації (регламентуючі і методичні документи, вимоги до звітної документації).
- Описати особливості професійної діяльності психолога в структурному підрозділі організації.

Модуль 2. Психолого-педагогічний

Завдання 2. Проаналізувати й описати психологічні складові навчально-виховного процесу у середній і вищій школах ; спільно з психологом підібрати методики, провести психодіагностичне обстеження учнів (оцінка особливостей емоційного та інтелектуального розвитку), обробити його результати та скласти протокол двох обстежень.

Завдання 3. Скласти психолого-педагогічну характеристику на учня;

Завдання 4. Вивчити інноваційний досвід роботи практичних психологів в системі освіти з новими категоріями клієнтів – дітьми учасників бойових дій, внутрішньо переміщеними особами тощо.

Модуль 3. Просвітницький і психопрофілактичний

Завдання 5. Індивідуальне завдання з практики : участь у

профорієнтаційній, психопрофілактичній та просвітницькій діяльності

А) розробити сценарій заходу інформаційно-просвітницького характеру і провести його

Б) розробити сценарій заходу профілактичного характеру і провести його

В) розробити сценарій профорієнтаційного заходу і провести його

6.2. Обов'язки студентів під час проходження практики

- участь у настановній та підсумковій конференціях
- своєчасне невідсутність на базі практики; проходження інструктажу з охорони праці та дотримання правил охорони праці та техніки безпеки; вивчення та дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики
- ознайомлення та виконання в повному обсязі завдань, передбачених програмою практики
- розробка та затвердження у керівника практики від кафедри індивідуального плану з проходження практики;
- погодження з керівником практики від підприємства графіку виконання програми та суворе його дотримання
- дотримання норм поведінки та принципів Кодексу психологів
- виконання розпоряджень адміністрації бази практики та керівників практики
- своєчасна підготовка та подання на перевірку документації з практики; за день до закінчення строку практики одержати відгук-оцінку керівника практики від підприємства
- написання, оформлення та захист звіту з практики

6.3. Обов'язки керівників практики від університету

- Організація та проведення настановної конференції, ознайомлення з програмою практики та вимогами до оформлення документації, призначення старост груп, проведення інструктажу з охорони праці, підготовка і надання на базу практики направлення та програму практики
- Надання допомоги в організації і плануванні заходів практики, складанні індивідуальних завдань

- Забезпечення оперативного зв'язку зі студентами та підтримання контакту з керівником від бази практики, сприяння своєчасному вирішенню проблемних ситуацій
- Контроль ходу практики та оцінювання роботи здобувачів освіти після завершення практики
- Складання характеристики-відгуку, перевірка документації з практики, прийняти у складі комісії залік

6.4. Обов'язки керівників практики від бази практики

- Організація підготовки і видання наказу про зарахування студентів на практику;
- Організація робочого місця та створення матеріально-технічних умов проходження практики
- Проведення інструктажу з техніки безпеки
- Складання графіку проходження здобувачами освіти практики
- Забезпечення необхідною інформацією, нормативними та іншими матеріалами; допомога у підборі матеріалів для виконання завдань; залучення до участі у поточній роботі, яка відповідає завданням практики
- Контроль дотримання здобувачами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, трудової дисципліни та правил безпеки
- Складання характеристики-відгуку

7. Контроль проходження і оцінка навчальних досягнень.

Контроль проходження практики здійснюється шляхом: підтримання контакту з керівником від бази практики, перевірки індивідуального плану проходження практики та якості оформлення звітної документації. Після закінчення практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання професійно орієнтованих та індивідуальних завдань, передбачених програмою практики.

Форма контролю для навчальної практики - залік.

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Студенти повинні вести щоденник з практики встановленого зразку, в якому висвітлюються етапи роботи та їх зміст. За один день до завершення практики студенти-практиканти здають керівникам від університету всі документи для попередньої їх оцінки. *Упродовж тижня* після завершення практики на кафедрі психології відбувається підсумкова конференція, на якій студенти перед комісією захищають матеріали практики. До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

7.2. Перелік звітної документації:

1. Щоденник практики
2. Звіт з практики
 - 2.1. Характеристика психологічної служби як системи та опис особливостей професійної діяльності психолога закладу освіти
 - 2.2. Опис використаних методик та два протоколи психодіагностичного обстеження пізнавальних та емоційних процесів учнів
 - 2.3. Психолого-педагогічна характеристика на учня
3. Індивідуальне завдання: сценарій психопрофілактичного/просвітницького/профорієнтаційного заходу

7.3. Критерії оцінювання навчальних досягнень:

Під час оцінки результатів практики враховується:

- 1) присутність на настановній та підсумковій конференції з практики (8б.)
- 2) оцінка керівників практики від бази практики та від університету; надана характеристика, яка враховує особистісні і професійні якості практиканта (30б.)
- 3) якість ведення щоденника (12б.), звіту (30б.), індивідуального завдання з практики (10 б.)
- 4) Своєчасність подання звітної документації та захист результатів практики (10б)

Критерії оцінювання якості ведення щоденника (12б.)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Правильність назв, посад, прізвищ керівників	4	3	2	1	0
Конкретизація завдань та видів роботи	4	3	2	1	0
Рефлексивний характер ведення робочих записів	4	3	2	1	0

Критерії оцінювання різних видів професійно-орієнтованих завдань (якість підготовки звіту)

Критерії оцінювання характеристики психологічної служби як системи (10б)

	Позитивна	Скоріше	середня	Скоріше	Негативна
--	-----------	---------	---------	---------	-----------

	оцінка	позитивна, ніж негативна		негативна, ніж позитивна	оцінка
Дотримання вимог щодо структури опису	3	2,5	2	1,5	1
Повнота опису та індивідуальний стиль викладення	3	2,5	2	1,5	1
Відображення особливостей професійної діяльності психолога в додатках (зразки документації)	4	3	2	1	0

Критерії оцінювання описів та обґрунтування методик психодіагностики (5б.)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Повнота опису	2	1,5	1	0,5	0
Обґрунтованість вибору	3	2,5	2	1,5	1

Критерії оцінювання протоколів психодіагностичного обстеження (5б.)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Дотримання вимог щодо оформлення протоколів	2	1,5	1	0,5	0
Повнота опису та грамотність формулювання висновків	3	2,5	2	1,5	1

Критерії оцінювання психолого-педагогічної характеристики (10б.)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Дотримання вимог щодо складання (відповідність структурі)	3	2,5	2	1,5	1
Способи збирання інформації	3	2,5	2	1,5	1
Висновки та надані рекомендації	4	3	2	1	0

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Критерії оцінювання сценарію психопрофілактичного/просвітницького/профорієнтаційного заходу (10б)

	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	середня	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Відповідність структури наданому зразку і рекомендаціям	3	2,5	2	1,5	1
Грамотність формулювання мети, завдань, визначення цільової групи	3	2,5	2	1,5	1
Зміст заходу: відповідність змісту поставленим завданням	4	3	2	1	0

Розподіл балів, які отримують студенти наведений у таблиці 2.

Таблиця 2 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Хід виконання практики	Оформлення звіту	Індивідуаль	Своєчасність	
------------------------	------------------	-------------	--------------	--

З М 1	З М 2	З М 3	Веде ннящ оден ника	Характ еристи ка бази практи ки	Проведен няпсиході агностичн ої, психокоре кційної, психопро філактичн оїроботи	Психолого- педагогічна характеристика на учня	незавд ання	поданн я звітної докуме нтації та захист результ атів практик и	Су ма
1 3	2 0	5	12	10	10	10	10	10	
50%				50%					100 %

**Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що
використовується в Університеті**

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Значення оцінки
		для екзамену	для заліку	
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	«зараховано»/«passed»	Відмінно- відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»		Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів			Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74 балів			Задовільно- посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів			Достатньо- мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)

FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	«не за- раховано» / «failed»	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим по- вторним курсом)		Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

8. Рекомендовані джерела

1. Безпалько О. Спілкуємось та діємо: Навч.-метод. посіб / О. Безпалько, Ж. Савич. К.: Навч. книга, 2018. 112 с.
2. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів]. Київ, 2017 548 с.
3. Гарець Н.О. Психодіагностика: навч. посіб. Дніпро : ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2025. 144 с.
4. Горностай П. П. Методи групової роботи в системі освіти : методичні рекомендації / П. П. Горностай . К., 2016. 64 с.
5. Методичні вказівки до навчальної дисципліни «Система роботи психологічних служб та методика роботи практичного психолога зі змістовим модулем: психологічна просвіта» / укладачі: Д. Е. Данілова, П. І. Сахно, Т. Б. Тарасова. – Суми : Сумський державний університет, 2025. – 81 с.
6. Просвітницькі програми (з досвіду роботи): [збірник матеріалів] / упорядн. Валентина Чебоненко, Наталія Дзюбас, Ольга Заболотня. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2022. 60 с.
7. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2016. 464 с.
8. Психологу для роботи. Діагностичні методики : збірник / [уклад.: М.В. Лемак, В.Ю. Петрище]. Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2012. 616 с.
9. Савчин М. Вікова психологія: навч. посіб. 3-тє вид. перероб., доповн. Київ : ВЦ «Академія», 2017. 368 с.
10. Скребець В.О. Основи психодіагностики: Навч. посіб. 4-е вид. Київ : Слово, 2017. 192 с.

Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси

– Сайт Таврійського національного університету ім.В.І.Вернадського

<https://tnu.edu.ua/normativni-dokumenti-osvitnogo-procesu-universitetupolozenna/>

- Періодичні видання ТНУ. Вчені записки Таврійського національного університету ім..В.І.Вернадського URL: <https://psych.vernadskyjournals.in.ua/>
- Нормативно-правова база. Психологічний супровід та соціально-педагогічна робота. Лист МОН від 16.07.2021 № 1/9-363 “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2021/2022 н. р.” URL: <https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robita>
- Психологічна служба закладів освіти. URL: <https://psychologdcpp.in.ua/blanki/>